

Mart; kuşu yalnızlığı sever, bunun için de hep denizlerde yaşar. Derler ki insanlardan korunmak için gider, yuvasını da deniz boyundaki kayalar üzerine kurarmış.

Bir defasında bir martı, yumurtlama vaktinde, bir buruna yiyeceğini aramaya çıkmış; o gün yel esmiş, deniz kudurmuş, ta kayanın tepesine yükselip martının yavrularını boğmuş. Martı dönüp de başına gelenleri görünce; "Eyvanlar olsun! Ben karaların düzeninden korkup sulara sığınmıştım; meğer deniz daha hainmiş!" ağlayıp inlemiş.

Nice insanlar da vardır, kendilerini düşmanlarından korurlar, ama hiç farkına varmadan düşmandan daha tehlikeli dostların eline düşerler.

(Aşağıdaki ilk beş soruyu parçaya göre cevaplayınız.)

1. Parçaya göre, martı niçin denizlerde yaşar?

- xA. kalabalıktan hoşlanmadığından
- B. denizi sevdiğinden
- C. bir deniz kuşu olduğundan
- D. düşmanları karada yaşadığından

2. Martılar, yuvalarını niçin deniz boyunda yaparlar?

- A. denizde yaşadıklarından
- B. karayı sevmediklerinden
- C. yırtıcı kuşlardan çekindiklerinden
- xD. insanlardan korktuklarından

3. Parçaya göre "**dostların eline düşmek**" ne demektir?

- A. dostlardan yardım istemek
- B. dostların içinde yaşamak
- C. dost iken düşman olmak
- xD. dostlardan kötülük görmek

4. Parçada geçen "**karaların düzeni**" sözünden ne anlıyorsunuz?

- A. karadakilerin yasaları
- B. karada yaşayanların tuzağı
- C. karadaki yaşantının tehlikesi
- xD. karada kurulu düzen

5. Bu yazının ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Martılar yuvalarını güvenilir bir yerde kurmalıdır.
- B. Denize hiçbir zaman güven olmaz.
- xC. Bazen dostlar da düşmanlar kadar tehlikeli olabilir.
- D. İnsanlar dostunu ve düşmanını tanımalıdır.

6. "**Annem, beni odanın ortasında görünce herhalde çok şaşırıldı.**" cümlesinin öznesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A. odanın
- B. ortasında
- C. beni
- xD. annem

7. "**Benim babam balıkçı idi.**" cümlesinde türemiş olan sözcük hangisidir?

- A. benim
- B. babam
- xC. balıkçı
- D. idi

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, soru işareti yanlış kullanılmıştır?

- A. İlkokulu bu yıl mı bitirdin?
- B. Bilmediğin konu hangisi?
- C. Bu yıl kaç yaşına bastın?
- xD. Ayşe, sinemaya neden gitmediğimizi sordu?

Ağustos böceği, yaza doğru yumurta-
dan bir kurt olarak çıkar. Sonra kanatlı bir
böcek olur. Güneşli bir dala kancalı ayaklarını
takarak sınıksız yapışır. Ağustos böceği kuş gibi
ötmez. Sirtında bir sürü halkalar vardır, onları
aklından öte bir zevk ve vahşi bir inatla, sürter
durur. "Vink vink" edici hayatın nabız atışıdır.

Derken günler kısılır, havalar soğur; işte
o zaman karnı çatlamış, ipince zar kabuğu
hâlinde kalmış bir böcek kabuğu görürsünüz;
ağaca takılakalmıştır. Kış rüzgârları o ince
kabuğu, yüreklerin acıyla cız etmesi gibi yoksul
ve acıklı öttürür.

Kış gelince, güneşli dünyadan göçüp
gitmiş olan Ağustos böceği ortada yoktur ki,
nâmerde muhtaç olarak karıncaya avuç açıp
dilensin. Ağustos böceği, karıncaya göre
ahlâksızlık örneği değildir. O, korkunç, insafsız,
acı bir yaratma olayını temsil eder. Zavallı
Ağustos böceği, yaratmak için kendini feda
eder.

Aşağıdaki soruları (9. -13.) parçaya göre cevaplayınız.

9. Parçada geçen "**hayatın nabız atışı**" sözünün gerçek anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. olağanüstü tabiat olaylarının meydana gelmesi
- xB. hayatın canlılığını sürdürmesi
- C. kalbin hızla çalışması
- D. cırcır böceğinin ötmesi

10. Ağustos böceği neden kendini feda etmiştir?
 A. karıncaya muhtaç olmamak için
 B. insanlara sevimli görünmek için
 xC. kendinden sonrakilere hayat vermek için
 D. kışın soğuğuna dayanamayacağı için

11. Kışın ağustos böceği niçin görünmez?
 A. çatı aralığına saklandığından
 B. göç ettiği için
 xC. öldüğünden
 D. kış uykusunda olduğundan

12. Yazara göre, "**Ağustos Böceği ile Karınca**" öyküsünün yanlışlığı nereden gelmektedir?

xA. ağustos böceğinin yanlış tanıtılmasından
 B. ağustos böceğinin kışın yaşamamasından
 C. ikisinin de birer hayvan olmasından
 D. ağustos böceğinin sevimsizliğinden

13. Bu parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

xA. Her canlı yaratmak için kendisinden bir şeyler verir.
 B. Ağustos böceği de karınca kadar çalışkan bir hayvandır.
 C. Ağustos böceği çok sıcakta fazla dayanıklı değildir.
 D. Ağustos böceği fedakâr bir hayvandır.

O günün akşamı, yazı masamın üzerinde babamın yazmış olduğu şu mektubu buldum:

Arkadaşın orada bulunduğu zaman minderini niçin silmeni istemediğimi biliyor musun oğlum? Çünkü onun gözü önünde temizlemek, kirlettiğinden dolayı onu kınamak gibi olacaktı. Böyle davranmak ise hiç de iyi kaçmayacaktı. Şunu da unutma ki isteyerek yapmamış, babasının çalışarak beyazlattığı elbise ile kirletmişti. Çalışmanın bıraktığı izler kir değildir.

Bunlar kireç, vernik, toz ve daha bilmem ne olabilir... Fakat pislik olamaz. Çalışmak hiçbir zaman kirletmez. İşten gelen hiçbir işçiye sakın pis deme. Elbisende çalışmanın izleri var, demelisin. Bunu aklında tut; ve Küçük Duvarcı'yı sev. Çünkü o, senin arkadaşın, aynı zamanda bir işçinin oğludur.

Baban

Aşağıdaki soruları (14. - 18.) parçaya göre cevaplayınız.

14. Babası, oğlunun minderde kalan kireç izlerini silmesine neden izin vermedi?
 A. silerken oğlunun eli kirleneceğinden
 B. kendinin silmesinin daha uygun olacağından
 C. lekeleri Küçük Duvarcı'nın görmesini istediğinden
 xD. silmenin Küçük Duvarcı'yı inciteceğini düşündüğünden

15. Babası, oğlunun Küçük Duvarcı'yı sevmesini niçin istiyor?
 A. küçük olduğu için
 B. fakir olduğu için
 xC. çalışarak hayatını kazanan birinin oğlu olduğu için
 D. kınanmaktan ve azarlanmaktan çekindiği için

16. "**Çalışmanın bıraktığı izler, kir değildir.**" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A. iş yerlerinin kirli olduğu
 B. çalışan insanlara kirli denemeyeceği
 C. çalışırken insanın elbiselerinin kirlenebileceği
 xD. çalışanın elbisesindeki izlerin kir sayılamayacağı

17. Parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

xA. Çalışmak insanı küçültmez.
 B. Elbiselerimizi temiz tutmalıyız.
 C. Bir kimsenin ayıbını yüzüne vurma-malıyız.
 D. Bize yazılan mektuplara önem vermeliyiz.

18. Parçada geçen "**.....hiç de iyi kaçmayacaktı.**" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A. Faydasız bir iş olacaktı.
 B. İstemeyerek yapıldığı anlaşılacaktı.
 C. İyi bir çalışma sayılmayacaktı.
 xD. Doğru bir hareket olmayacaktı.

19. "**Ayşe şöyle cevap verdi**" cümlesinin sonuna aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi konmalıdır?

xA. (:) B. (,) C. (.) D. (...)

20. "**Bizim köy bu taşlı yolun**

sonundadır." cümlesindeki taşlı sözcüğünün türü, aşağıdakilerden hangisidir?

A. ad xB. ön ad
 C. adıl D. eylem

Mart; kuşu yalnızlığı sever, bunun için de hep denizlerde yaşar. Derler ki insanlardan korunmak için gider, yuvasını da deniz boyundaki kayalar üzerine kurarmış.

Bir defasında bir martı, yumurtlama vaktinde, bir buruna yiyeceğini aramaya çıkmış; o gün yel esmiş, deniz kudurmuş, ta kayanın tepesine yükselip martının yavrularını boğmuş. Martı dönüp de başına gelenleri görünce; "Eyvanlar olsun! Ben karaların düzeninden korkup sulara sığınmıştım; meğer deniz daha hainmiş!" ağlayıp inlemiş.

Nice insanlar da vardır, kendilerini düşmanlarından korurlar, ama hiç farkına varmadan düşmandan daha tehlikeli dostların eline düşerler.

(Aşağıdaki ilk beş soruyu parçaya göre cevaplayınız.)

1. Parçaya göre, martı niçin denizlerde yaşar?

- A. kalabalıktan hoşlanmadığından
- B. denizi sevdiğinden
- C. bir deniz kuşu olduğundan
- D. düşmanları karada yaşadığından

2. Martılar, yuvalarını niçin deniz boyunda yaparlar?

- A. denizde yaşadıklarından
- B. karayı sevmediklerinden
- C. yırtıcı kuşlardan çekindiklerinden
- D. insanlardan korktuklarından

3. Parçaya göre "**dostların eline düşmek**" ne demektir?

- A. dostlardan yardım istemek
- B. dostların içinde yaşamak
- C. dost iken düşman olmak
- D. dostlardan kötülük görmek

4. Parçada geçen "**karaların düzeni**" sözünden ne anlıyorsunuz?

- A. karadakilerin yasaları
- B. karada yaşayanların tuzağı
- C. karadaki yaşantının tehlikesi
- D. karada kurulu düzen

5. Bu yazının ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Martılar yuvalarını güvenilir bir yerde kurmalıdır.
- B. Denize hiçbir zaman güven olmaz.
- C. Bazen dostlar da düşmanlar kadar tehlikeli olabilir.
- D. İnsanlar dostunu ve düşmanını tanımalıdır.

6. "**Annem, beni odanın ortasında görünce herhalde çok şaşırıldı.**" cümlesinin öznesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A. odanın
- B. ortasında
- C. beni
- D. annem

7. "**Benim babam balıkçı idi.**" cümlesinde türemiş olan sözcük hangisidir?

- A. benim
- B. babam
- C. balıkçı
- D. idi

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, soru işareti yanlış kullanılmıştır?

- A. İlkokulu bu yıl mı bitirdin?
- B. Bilmediğin konu hangisi?
- C. Bu yıl kaç yaşına bastın?
- D. Ayşe, sinemaya neden gitmediğimizi sordu?

Ağustos böceği, yaza doğru yumurta-
dan bir kurt olarak çıkar. Sonra kanatlı bir
böcek olur. Güneşli bir dala kancalı ayaklarını
takarak sınıksız yapışır. Ağustos böceği kuş gibi
ötmeyi. Sirtında bir sürü halkalar vardır, onları
aklından öte bir zevk ve vahşi bir inatla, sürter
durur. "Vink vink" edici hayatın nabız atışıdır.

Derken günler kısılır, havalar soğur; işte
o zaman karnı çatlamış, ipince zar kabuğu
hâlinde kalmış bir böcek kabuğu görürsünüz;
ağaca takılakalmıştır. Kış rüzgârları o ince
kabuğu, yüreklerin acıyla cız etmesi gibi yoksul
ve acıklı öttürür.

Kış gelince, güneşli dünyadan göçüp
gitmiş olan Ağustos böceği ortada yoktur ki,
nâmerde muhtaç olarak karıncaya avuç açıp
dilensin. Ağustos böceği, karıncaya göre
ahlâksızlık örneği değildir. O, korkunç, insafsız,
acı bir yaratma olayını temsil eder. Zavallı
Ağustos böceği, yaratmak için kendini feda
eder.

Aşağıdaki soruları (9. -13.) parçaya göre cevaplayınız.

9. Parçada geçen "**hayatın nabız atışı**" sözünün gerçek anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A. olağanüstü tabiat olaylarının meydana gelmesi
- B. hayatın canlılığını sürdürmesi
- C. kalbin hızla çalışması
- D. cırcır böceğinin ötmesi

10. Ağustos böceği neden kendini feda etmiştir?
 A. karıncaya muhtaç olmamak için
 B. insanlara sevimli görünmek için
 C. kendinden sonrakilere hayat vermek için
 D. kışın soğuğuna dayanamayacağı için

11. Kışın ağustos böceği niçin görünmez?
 A. çatı aralığına saklandığından
 B. göç ettiği için
 C. öldüğünden
 D. kış uykusunda olduğundan

12. Yazara göre, "**Ağustos Böceği ile Karınca**" öyküsünün yanırlığı nereden gelmektedir?

A. ağustos böceğinin yanlış tanıtılmasından
 B. ağustos böceğinin kışın yaşamamasından
 C. ikisinin de birer hayvan olmasından
 D. ağustos böceğinin sevimsizliğinden

13. Bu parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

A. Her canlı yaratmak için kendisinden bir şeyler verir.
 B. Ağustos böceği de karınca kadar çalışkan bir hayvandır.
 C. Ağustos böceği çok sıcakta fazla dayanıklı değildir.
 D. Ağustos böceği fedakâr bir hayvandır.

O günün akşamı, yazı masamın üzerinde babamın yazmış olduğu şu mektubu buldum:

Arkadaşın orada bulunduğu zaman minderini niçin silmeni istemediğimi biliyor musun oğlum? Çünkü onun gözü önünde temizlemek, kirlendiğinden dolayı onu kınamak gibi olacaktı. Böyle davranmak ise hiç de iyi kaçmayacaktı. Şunu da unutma ki isteyerek yapmamış, babasının çalışarak beyazlattığı elbise ile kirlenmişti. Çalışmanın bıraktığı izler kir değildir.

Bunlar kireç, vernik, toz ve daha bilmem ne olabilir... Fakat pislik olamaz. Çalışmak hiçbir zaman kirlenmez. İşten gelen hiçbir işçiye sakın pis deme. Elbisende çalışmanın izleri var, demelisin. Bunu aklında tut; ve Küçük Duvarcı'yı sev. Çünkü o, senin arkadaşın, aynı zamanda bir işçinin oğludur.

Baban

Aşağıdaki soruları (14. - 18.) parçaya göre cevaplayınız.

14. Babası, oğlunun minderde kalan kireç izlerini silmesine neden izin vermedi?
 A. silerken oğlunun eli kirleneceğinden
 B. kendinin silmesinin daha uygun olacağından
 C. lekeleri Küçük Duvarcı'nın görmesini istediğinden
 D. silmenin Küçük Duvarcı'yı inciteceğini düşündüğünden
 15. Babası, oğlunun Küçük Duvarcı'yı sevmesini niçin istiyor?
 A. küçük olduğu için
 B. fakir olduğu için
 C. çalışarak hayatını kazanan birinin oğlu olduğu için
 D. kınanmaktan ve azarlanmaktan çekindiği için

16. "**Çalışmanın bıraktığı izler, kir değildir.**" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?
 A. iş yerlerinin kirli olduğu
 B. çalışan insanlara kirli denemeyeceği
 C. çalışırken insanın elbiselerinin kirlenebileceği
 D. çalışanın elbisesindeki izlerin kir sayılmayacağı

17. Parçanın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?
 A. Çalışmak insanı küçültmez.
 B. Elbiselerimizi temiz tutmalıyız.
 C. Bir kimsenin ayıbını yüzüne vurma-malıyız.
 D. Bize yazılan mektuplara önem vermeliyiz.

18. Parçada geçen "**.....hiç de iyi kaçmayacaktı.**" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A. Faydasız bir iş olacaktı.
 B. İstemeyerek yapıldığı anlaşılacaktı.
 C. İyi bir çalışma sayılmayacaktı.
 D. Doğru bir hareket olmayacaktı.

19. "**Ayşe şöyle cevap verdi**" cümlesinin sonuna aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi konmalıdır?

A. (:) B. (.) C. (.) D. (...)

20. "**Bizim köy bu taşlı yolun sonundadır.**" cümlesindeki taşlı sözcüğünün türü, aşağıdakilerden hangisidir?

A. ad B. ön ad
 C. adıl D. eylem